

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยมีความสำคัญต่อคนไทยทุกคน เพราะจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวันทั้งฟัง พูด อ่านและเขียน ดังนั้นคนไทยทุกคนจึงต้องรู้ในฐานะเป็นเจ้าของภาษา เพื่อจะได้ใช้ภาษา ให้ถูกต้องในการติดต่อสื่อสาร (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 1) และ ภาษาไทยยังแสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ มีประวัติความเป็นมา ยาวนานคู่กับชาติไทย แม้ว่าภาษาไทยจะมีวิวัฒนาการเนื่องมาจากการติดต่อกับประเทศต่าง ๆ ก็ตามภาษาไทยก็คงดำรงอยู่ ทั้งนี้เพราะภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทาง วัฒนธรรมก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างควมมีลักษณะเด่นเฉพาะตัวแตกต่างจาก ภาษาอื่น นอกจากนี้ภาษาไทยยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงานและการดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมประชาธิปไตยได้ อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ ประสบการณ์และศึกษาแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่าง ๆ ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ นอกจากนี้เป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี สุนทรียภาพ เป็น สมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์และสืบสานให้คงอยู่คู่ไทยตลอดไป การจัดการเรียนการ สอนภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมของชาติไทยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือการสื่อสารและการสืบค้นข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ หากการ เรียนรู้ภาษาไทยไม่ดี หรือนักเรียนไม่มีความสามารถในการใช้ภาษาตามที่หลักสูตรกำหนดใน แต่ละระดับชั้น จะทำให้การเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นๆ หรือวิชาอื่น ไม่ได้ผลดีตามไปด้วย ภาษาไทยเป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญจึงจะสามารถใช้ภาษาไทยได้อย่าง ถูกต้องตามหลักภาษาตรงตามความหมายถูกต้องตามฐานะบุคคลและสถานการณ์อย่างมี ประสิทธิภาพ (สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. 2551 : 37)

การจัดการเรียนการสอนภาษาไทยในปัจจุบันเปลี่ยนแนวคิดไปจากเดิม ไม่เน้นการ อ่านออกเขียนได้แต่เพียงอย่างเดียว แต่จะเน้นการสอนภาษาเพื่อการสื่อสารกับผู้อื่นอย่างมี ประสิทธิภาพ และใช้ภาษาในการแก้ปัญหาในการดำรงชีวิตและปัญหาของสังคม เน้นการ สอนภาษาในฐานะเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง

สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาตนเอง และสอนภาษาเพื่อการพัฒนาความคิด ผู้เรียนที่มีความคิดจะต้องมีประสบการณ์ ประมวลคำถามพอที่จะสร้างความคิดให้ลึกซึ้ง และคิดได้อย่างชาญฉลาดรอบคอบ ขณะเดียวกันการสอนภาษาไทยจะต้องเน้นการรักษาภาษาไทยในฐานะเป็นวัฒนธรรม และถ่ายทอดวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์ในรูปของหลักภาษาซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องให้เป็นหลัก ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อสร้างพื้นฐานความคิดและเป็นกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาและวิกฤตของชาติ โดยได้กำหนดคุณภาพของผู้เรียนเมื่อจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานไว้ว่า ผู้เรียนต้องสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ดี สามารถอ่าน เขียน ฟัง ดู และพูดได้อย่างมีประสิทธิภาพมีความคิดสร้างสรรค์คิดอย่างมีเหตุผลและคิดเป็นระบบ มีนิสัยรักการอ่าน การเขียน การแสวงหาความรู้และใช้ภาษาในการพัฒนาตนเองและสร้างสรรค์งานอาชีพ ตระหนักในวัฒนธรรมการใช้ภาษาและความเป็นไทย ภูมิใจและชื่นชมในวรรณคดีและวรรณกรรมซึ่งเป็นภูมิปัญญาของคนไทย สามารถนำทักษะทางภาษามาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามสถานการณ์และบุคคล มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีและสร้างความสามัคคีในความเป็นชาติไทยและมีคุณธรรมจริยธรรม มีวิสัยทัศน์ โลกทัศน์ที่กว้างไกลและลึกซึ้ง

อย่างไรก็ตามหลักสูตรจะกำหนดคุณภาพผู้เรียนภาษาไทยไว้ แต่ในสภาพความเป็นจริงผู้เรียนมิได้มีคุณภาพตามที่หลักสูตรต้องการ อย่างไรก็ตามจะเห็นได้จากรายงานผลการพัฒนาประเทศของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สรุปว่าจุดอ่อนของการพัฒนาด้านสำคัญประการหนึ่งที่ได้จากผลการวิจัยด้านการศึกษา ที่บ่งชี้ถึงการเรียนการสอนว่ายังด้อยประสิทธิภาพ เพราะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยของนักเรียนทุกระดับชั้นตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2552 – 2553 เฉลี่ยเพียงร้อยละ 53-58 (รายงานผลการศึกษาคูณภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2, 2554 : 18)

และในทำนองเดียวกันจากรายงานสภาพปัญหาการเรียนการสอนภาษาไทย ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 ในปีการศึกษา 2553 พบว่ามีนักเรียนที่อ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีจำนวนมากถึง 187 คน คิดเป็นร้อยละ 2.44 มีนักเรียนอ่านไม่คล่องเขียนไม่คล่อง จำนวน 576 คน คิดเป็นร้อยละ 9.67 ของนักเรียนทั้งหมด และจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2552 – 2553 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่า ทุกรายวิชามีคะแนนต่ำกว่าร้อยละ 50 ซึ่งรวมถึงวิชาภาษาไทยด้วย จากข้อมูล

ดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความไม่ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนภาษาไทยของครูในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และมีผลเชื่อมโยงไปถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ทั้งระดับเขตพื้นที่การศึกษา (รายงานผลการศึกษาคูณาภาพการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2. 2554 : 18)

จากความสำคัญของทักษะการเขียนสะกดคำดังกล่าว มาผนวกกับความตระหนักในการแก้ปัญหาการเขียนสะกดคำของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเขียนสะกดคำพื้นฐานได้ถูกต้อง ตามมาตรฐานการเรียนรู้ของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 คือ สามารถสะกดคำโดยนำเสียงและรูปของพยัญชนะสระ และวรรณยุกต์ประสมเป็นคำ อ่านและเขียนได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษา (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551 : 39) และเพื่อให้การพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำครั้งนี้ ตรงกับสภาพปัญหาที่แท้จริงของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้วิจัยได้ศึกษาคำพื้นฐานในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2555 โรงเรียนบ้านนาเพียงใหญ่ อำเภอโพนพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 พบว่านักเรียนเขียนสะกดคำผิดมากที่สุด โดยได้รวบรวมคำพื้นฐานที่สะกดตรงตามมาตราตัวสะกดที่นักเรียนเขียนผิด จากหนังสือเรียนภาษาพาที และวรรณคดีลำนำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 45 คำ และนำไปให้นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในโรงเรียนกลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาจุมพล อำเภอโพนพิสัย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 จำนวน 100 คนได้เขียนคำตามคำบอก ผลการศึกษาพบว่าคำที่นักเรียนส่วนใหญ่เขียนสะกดคำผิด จำนวนมากที่สุด คือ คำที่ประสมสระลดรูปและ เปลี่ยนรูป (-ะ -ะ แะ -ะ โะ -ะ -ะ -ัว) โดยจำนวนนักเรียนที่เขียนคำในกลุ่มสระนี้ผิดมากเป็นอันดับ 1 คิดเป็นร้อยละ 69 และ สุดาพร สุธรรมวงศ์ (2543- : 3) ให้ความคิดเห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาไทยที่ผ่านมายังไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร โดยเฉพาะการเขียนสะกดคำจะต้องได้รับการฝึกฝนให้ถูกต้องในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 คำที่มีปัญหา คือ คำประสมสระลดรูป-เปลี่ยนรูป เพราะสระลดรูป-เปลี่ยนรูป มีการเปลี่ยนแปลงรูปสระเมื่อมีตัวสะกด ทำให้นักเรียนสับสนจำรูปสระเดิมและรูปสระเมื่อมีตัวสะกด และนุบผา ช้างพุก (2524 : 106) พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2-3 เขียนสะกดคำผิดพลาดมาก ได้แก่ คำที่ประสมสระลดรูปเปลี่ยนรูป

การพัฒนาวัตกรรมการหรือวิธีการใหม่ ๆ นำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถที่ยั่งยืนและคงทน โดยใช้

ใช้แบบฝึกทักษะการอ่านและการเขียนมากมาย จากข้อดีและประโยชน์ของแบบฝึกทักษะดังกล่าวมาข้างต้น ได้มีผู้นำแบบฝึกไปทดลองใช้ในการพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำของนักเรียนในระดับชั้นต่าง ๆ และพบว่าแบบฝึกสามารถพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ เช่น ผลการวิจัยของวิไลวรรณ ธานี (2550 : 49) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเขียนสะกดคำภาษาไทย โดยใช้ชุดฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 พบว่านักเรียนที่เรียน โดยใช้ชุดฝึกทักษะการเขียนสะกดคำภาษาไทยมีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

จากเหตุผลและแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เพื่อให้ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนคำสระเปลี่ยนรูป สามารถนำการเปลี่ยนรูปสระ มาเขียนเป็นคำ แจกถูกสะกดคำและเติมคำในมาตราตัวสะกดได้ถูกต้องซึ่งจะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนรู้ของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ในอนาคตต่อไป

คำถามการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกการเขียนคำสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีลักษณะอย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อศึกษาค่าดัชนีประสิทธิผลของการจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนที่เรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด

สมมติฐานการวิจัย

ทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะ

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 32 คน ในภาคเรียนที่ 1 ของโรงเรียนบ้านนาเพียงใหญ่ อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดหนองคาย สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การจัดการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระ เปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ทักษะการเขียนสะกดคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด

2.2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกด คำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด

3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียดดังนี้

เนื้อหาสาระการเรียนรู้ที่ใช้ในการวิจัยเป็นคำพื้นฐานตามเนื้อหาของหลักสูตร แขนกกลาง พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ใช้สร้าง ชุดฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด โดยแบ่งเป็นชุด ๆ

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สระเปลี่ยนรูป หมายถึง คำที่ใช้สระ เมื่อมีตัวสะกดเข้ามาแล้วเปลี่ยนรูปไป
2. มาตราตัวสะกด หมายถึง พยางค์ขณะที่อยู่ท้ายสระ และมีเสียงประสมเข้ากับสระ มาตราตัวสะกด มีอยู่ 8 มาตรา ได้แก่ แม่กง แม่กน แม่กม แม่กก แม่กค แม่กข แม่เกยและ แม่เกอว
3. แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด หมายถึง เอกสารที่ใช้ เป็นสื่อการสอนการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 12 ชุด ชุดละ 4 แบบฝึก รวมทั้งหมด 48 แบบฝึก

4. ทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด หมายถึง ความสามารถของนักเรียนในการเขียนคำที่ประสมด้วย สระ เมื่อมีตัวสะกด อย่างถูกต้องรวดเร็วสื่อความหมายได้

5. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด

หมายถึง ผลลัพธ์ของกระบวนการได้ทำแบบฝึกทักษะระหว่างเรียนและผลลัพธ์ที่เกิดจากการทดสอบวัดความสามารถทางการเรียนหลังเรียน หลังจากการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อให้นักเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 80/80

80 ตัวแรก หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบประจำแบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูป กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วัดโดย แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด จำนวน 12 ชุด ชุดละ 4 แบบฝึก รวมทั้งหมด 48 แบบฝึก

80 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนร้อยละของคะแนนเฉลี่ยจากการทำแบบทดสอบวัดทักษะทางการเรียนหลังจากการเรียน โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกดกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

6. ดัชนีประสิทธิผล หมายถึง ตัวเลขที่แสดงถึงความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของนักเรียน โดยเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนนทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน

7. ความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ระดับความรู้สึกที่ดี ชื่นชอบ พอใจหรือความสุขของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนรู้โดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมาตราตัวสะกด ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วัดได้โดยแบบสอบถามวัดความพึงพอใจมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นักเรียนได้พัฒนาการเขียนคำสระเปลี่ยนรูปมีประสิทธิภาพสูงขึ้นเมื่อใช้แบบฝึกทักษะ
2. ครูได้แนวทางการจัดการเรียนการสอนโดยใช้นวัตกรรมแบบฝึกทักษะมีกิจกรรมหลายรูปแบบ
3. เป็นสารสนเทศของโรงเรียน สื่อ นวัตกรรมเป็นต้นแบบ ในด้านพัฒนาทักษะการเขียนคำสระเปลี่ยน รูปมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย